

Stortinget

14. februar 1989

Statsminister

Med forbehold om endringer

Gro Harlem Brundtland

Svar på spørsmål til statsministeren fra Carl I. Hagen i
Stortinget 14.2.1989 om selfangst

President,

Filmen om selfangsten har gjort et sterkt inntrykk. Norske myndigheter tar denne saken meget alvorlig.

Vi står overfor en rekke vanskelige avveininger. Det er nå viktig å få full oversikt over hvordan selfangsten har foregått i forhold til regelverket. Kontrollen med regelverket og oppfølgingen ved eventuelle overtredelser må gjennomgås. Vi må samtidig være oppmerksom på de sterke psykologiske reaksjonene som knytter seg til enhver form for avlivning av dyr ved jakt og fangst.

Inspektørrapporten fra selfangstskuta "Harmoni"'s tur til Vesterisen i 1988 inneholdt beskrivelse av flere grove overtredelser av forskriften for fangst og avliving av dyr. Den inneholdt alvorlige anklager mot navngitte personer, og ble først offentliggjort etter at den var gjennomgått av selfangstrådet.

Både denne og de øvrige rapportene for 1988 er gjennomgått av Selfangstrådet, og er forelagt veterinærmyndighetene for veterinærfaglig vurdering av fangstmetodene.

Veterinærer, vitenskapsmenn og selfangere har samarbeidet om å utvikle humane metoder for avlaving av sel. Inspektører er plassert ombord i skutene for å sikre at selfangsten skjer på en så human måte som mulig og innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

Vi har alle opplevd hvordan filmen om selfangsten har gjort et sterkt inntrykk. Likevel er det nødvendig å peke på at det foreløpig er uklart i hvilken grad filmen gir et riktig bilde av fangstforholdene. Det har bl.a. kommet frem i pressen at filmen skal være sammensatt av klipp også fra et helt annet fangstfelt og fra en tidligere sesong. Her er det et åpenbart behov for en nærmere avklaring, slik at vi får et korrekt bilde av forholdene.

Regjeringen vil oppnevne en bredt sammensatt kommisjon, også med utenlandske eksperter, for å vurdere de påstander som reises i fjernsynsfilmene og overholdelse av det eksisterende regelverk. Kommisjonen skal gå detaljert gjennom alle inspektørrapportene for perioden 1982-88, og alt tilgjengelig materiale om gjennomføringen av selfangsten. Gruppen vil videre bli bedt om å vurdere alle relevante tiltak som måtte anses nødvendig ut fra inspektørrapportene. Kommisjonen vil bli bedt om å komme med forslag om håndhevelse og bedret kontroll og opplæring.

Både den veterinærmessige og selforskningsmessige ekspertise være med. Det vil bli vurdert nærmere om en dommer bør lede arbeidet.

Det er Regjeringens forutsetning at en nå også skal gå igjennom de ulike sidene av gjeldende fangstmetoder. Vi vil vurdere om dette arbeidet bør overlates til en annen gruppe eksperter, bl.a. veterinærer og med deltakelse av utenlandsk ekspertise.

Den offentlige forvaltningen av sel har lange tradisjoner i Norge. Kystselfangsten har vært lovregulert fra gammelt av, og i 1876 ble de første reglene for regulering av

selfangsten fastsatt. Siden den gang har forvaltningen utviklet seg til et omfattende nett av reguleringer og internasjonale avtaler for å beskytte selen som en del av den marine fauna.

I selfangstforvaltningen, som i andre forvaltningsmessige sammenhenger, legger den norske regjering til grunn prinsippet om at alle levende ressurser i havet skal kunne beskattes innenfor forsvarlige biologiske rammer. For kystnasjonen Norge er det av største betydning å bevare og verne de levende ressursene på en slik måte at både vi og framtidige generasjoner kan dra nytte av dem.

Derfor har Regjeringen lagt vekt på en mer omfattende forskningsinnsats for å sikre en bedre kunnskap om økologiske forhold i havområdene. De bestandsanslagene vi har i dag er ikke gode nok, og vi vet heller ikke hvilke fiskeslag selen først og fremst spiser. En liknende usikkerhet gjelder for hvalbestandene i havområdene rundt Norge. På denne bakgrunnen har Norges fiskeriforskningsråd i år satt i gang et stort forskningsprogram om sjøpattedyr som er tenkt gjennomført over en femårsperiode. Det er i år bevilget 18 millioner kroner til dette programmet. Et av prosjektene i programmet involverer en omfattende merking av unger av grønlandssel både i Vesterisen og Østisen i samarbeid med forskere fra Sovjet. Gjenfangsten av merket voksen sel neste år og året etter, vil kunne gi verdifull ny informasjon om bestandsstørrelsene. I 1990 vil disse undersøkelsene trolig bli supplert med flytelling og undersøkelser om næringsvalg.

I dag er den økonomiske betydningen av selfangsten meget begrenset. Fangsten er i stor grad knyttet til forvaltningen av de andre levende ressursene i havet. Man er redd for at en selbestand som ikke beskattes, vil vokse og spise opp en uforholdsmessig stor del av den fisken som vi ellers kunne ha fisket. I tråd med denne tankegangen ble invasjonene av grønlandssel til norskekysten i 1987 og 1988

tatt som tegn på at beskatningen av denne selen hadde vært for liten i årene før.

Det er imidlertid også mulig at det har vært mangel på fisk å spise som har drevet selen ut på næringsvandring, bl.a. til norskekysten. Tellinger utført av forskere fra Sovjet tyder på at bestanden av grønlandssel i Østisen er betydelig redusert i de siste årene. Norsk merking i Vesterisen i 1987 med gjenfangster i 1988 tyder på at ungeproduksjon er klart lavere enn det forskerne tidligere trodde. Det er altså fullt mulig at også Vesteris-bestanden av grønlandssel er synkende. For klappmyss, som er den andre selarten som det drives fangst på, og som bare fins i Vesterisen, har vi liten informasjon om bestandsutviklingen.

I løpet av kort tid vil Regjeringen foreta en nærmere vurdering av de ulike forhold som knytter seg til årets norske fangst.

Våre mest berørte utenriksstasjoner holdes løpende orientert om saken. De er utstyrt med diverse informasjonsmateriale om norsk selfangst. Regjeringen bestreber seg på å få frem faktisk informasjon på en nøktern måte.